

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/377/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513212599
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7513212599.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Diany Solčányovej a JUDr. Ludviky Bodnárovej v právnej veci žalobcu A. T. nar. X.X.XXXX bývajúceho v I. na S. XX proti žalovanej M. B., U.. S. nar. X.X.XXXX bývajúcej v Ď. XXX zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou B.. I. S. nar. X.X.XXXX bývajúcej v I. na L. XX v konaní o úhradu plnenia vyživovacej povinnosti za iného vo výške 5.920 Eur a úrokov z omeškania, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie z 28.2.2014 č.k. 16C 246/2013-68 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom z 28.2.2014 č.k. 16C 246/2013-68 rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 5.920 Eur s 5,5 %-ným úrokom z omeškania ročne od 5.8.2013 do zaplatenia a nahradiť trovy konania v sume 355 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná s odôvodnením, že súd prvého stupňa riadiac sa nesprávnym právnym názorom neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a ani v súvislosti s rozsahom uplatneného nároku nezistil skutkový stav dostatočne a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zdôraznila, že konajúci súd sa vôbec nezaoberal vyhodnotením tej zásadnej skutočnosti, že žalobca bol nielenže uzrozumený s tým, že maloletý R. nie je jeho biologickým dieťaťom, ale výslovne trval na tom, že chce byť zapísaný v matrike ako otec dieťaťa. Pôvodne nemala v úmysle zapísať žalobcu ako otca dieťaťa, v podstate nechcela zapísať otca dieťaťa vôbec a súhlasila s tým iba za podmienky, že dieťa bude mať jej priezvisko „S.“ a žalobca napriek tejto podmienke trval na zápise otcovstva. Právny úkon smerujúci k určeniu otcovstva bol zo strany žalobcu urobený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, výlučne na základe jeho slobodného rozhodnutia a uváženia. Napriek tomu, že toto konanie žalobcu je určujúcim pre posúdenie oprávnenosti žalovaných nárokov, súd túto skutočnosť iba konštatoval, vôbec sa nezaoberal dôvodmi a spôsobom, ako a prečo k tomu došlo, v odôvodnení rozsudku túto skutočnosť iba zbežne spomenul, ako keby nemala vôbec žiadny vplyv na rozhodovanie, pričom ide o skutočnosť dôležitú z hľadiska určenia jej povinnosti na náhradu vyplateného výživného, keďže sa nejedná o klasický prípad plnenia výživného za iného, ako to má na mysli zákonodarca. Konštatovanie súdu, že vyživovacia povinnosť sa po úspešnom zapretí otcovstva žalobcom koncentruje u matky, v tomto konkrétnom prípade nemá oporu v zákone a tento záver súdu nie je podporený žiadnymi presvedčivými a racionálnymi argumentmi, ani žiadnou citáciou konkrétneho ustanovenia zákona, z

ktorého by tento záver nesporne vyplýval. Bolo by to za určitých okolností prípustné v prípade vedomého klamstva za účelom určenia otcovstva iným, než skutočným biologickým otcom dieťaťa. Počas spolužitia so žalovaným sa rovnakým dielom podieľala na vedení domácnosti, výkonom osobnej starostlivosti o dieťa, o rodinu aj zárobkovou činnosťou v zamestnaniach, pričom túto starostlivosť a veľkosť tejto účasti nie je možné merať výškou jej príjmu a príjmu žalobcu, nie je možné matematicky vypočítať, kto sa akou mierou podieľal na chode domácnosti a starostlivosti o dieťa. Vo svetle uvedeného je taktiež irelevantné, kto fyzicky platil hypotekárny úver. Závery a dôvody rozhodnutia v tomto zmysle sa priečia logickému uvažovaniu. Keď dvaja ľudia spolu žijú na základe svojho slobodného rozhodnutia s tým úmyslom, že budú tvoriť rodinu, a po nejakom čase z nejakých dôvodov tento úmysel zmenia, pričom z hľadiska tohto konkrétneho prípadu je nepodstatné, aké boli tieto dôvody, je absolútne nelogické zaviazat' ktorúkoľvek stranu na vrátenie všetkých prostriedkov vynaložených na spoločnú domácnosť počas spolužitia. Vo svetle dobrovoľnosti žalobcu na uznanie otcovstva k maloletému R. je nelogické žiadať od nej, ktorá sa rovnakým dielom podieľala na výchove a výžive dieťaťa, prostriedky vynaložené na výživné. Po odchode zo spoločnej domácnosti v máji 2009 nežiadala od žalobcu žiadne výživné, žalobca dobrovoľne začal platiť ním určené výživné 130 Eur mesačne a žalobca bol ten, kto podal návrh na úpravu styku s maloletým dieťaťom a určenie výživného. Sama neiniciovala ani jednu žalobu týkajúcu sa výživného, jediný návrh, ktorý podala voči žalobcovi sa týkal udelenia súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska dieťa, keďže žalobca s týmto nesúhlasil napriek tomu, že dieťa nemalo jeho priezvisko. Vytkla konajúcemu súdu, ktorý v odôvodnení rozsudku konštatoval a považoval za preukázané, že vo výpovedi na pojednávaní 10.5.2011 vyjadrila ochotu vrátiť žalobcovi výživné, ktoré zaplatil na maloletého R. a jej námietku, že sa v žiadnom prípade nejednalo o prísľub a vyjadrenie ochoty vrátiť žalobcovi výživné vôbec nevzal do úvahy a vyhodnotil tento výrok ako jednoznačne presvedčivý a nepopierateľný dôkaz, pričom ide o výrok vytrhnutý z kontextu celého konania, ktoré prebiehalo v roku 2011 pred iným konajúcim sudcom a teda nemôže byť takým podkladom pre rozhodovanie v inej veci a v inom čase, na ktorý je možné postaviť rozhodnutie. Ide o jasný prípad arbitrárnosti vyhodnocovania dôkazov a neobjektívnosti súdu. Gramatickým výkladom slovného spojenia, ktorým údajne vyjadrila ochotu vrátiť žalobcovi sumu vyplatenú na výživnom, môže každý nestranné objektívne zistiť, že nešlo o žiadny prísľub ani ochotu, mohlo sa jednať a zrejme sa aj jednalo o nevhodné prejavované emócie. Vytkla konajúcemu súdu, že sa nezaoberala ani skutočnosťou, na ktorú poukázala už vo vyjadrení k žalobe, že žalobca bez jej vedomia a súhlasu ako zákonnej zástupkyne maloletého R. v júni 2011 zrušil poisťovnú zmluvu pre prípad úrazu alebo smrti spojenú so sporením, ktorá bola uzavretá v prospech maloletého R. po jeho narodení. Týmto konaním žalobcu nastal stav, kedy maloletý nebol poistený a zákonný zástupca nebol o tom upovedomený a zároveň zo strany žalobcu sa jednalo o neoprávnené nakladanie s majetkom dieťaťa. Vyjadrila názor, že konanie žalobcu v tejto veci je v rozpore s dobrými mravmi. Nie je pravdou tvrdenie žalobcu, že podala návrh na exekúciu pre vymoženie dlžného výživného ihneď, keď prestal uhrádzať výživné, pretože žalobca prestal platiť výživné v apríli 2012 a návrh na exekúciu podala až v auguste 2012, pričom bezprostredným dôvodom k podaniu tohto návrhu bolo vyššie popísané neoprávnené konanie žalobcu. Vyjadrila názor, že aplikácia § 79 ods. 1 Zákona o rodine na zistený skutkový stav je zjavne nesprávna. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutia je daná rozporom v súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prípadu s pravidlami formálnej logiky a absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom veci. Tiež uviedla, že odôvodnenie napadnutého rozsudku sa obmedzilo na konštatovanie skutkového stavu tak, ako je to v odôvodnení rozsudku opísané, pričom súd mal za preukázané a silou nesporného dôkazu podložené skutočnosti, ktoré z dokazovania tak, ako ich vykonal súd, vôbec nevyplývajú. Vyjadrila názor, že v rozhodnutí súdu musia byť uvedené presvedčivé a dostatočné dôvody, na ktorých je založené, pretože právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti činnosti súdu. Je evidentné, že rozsah tejto povinnosti súdu sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností veci. Ak však ide o argumenty, ktoré sú pre rozhodnutie súdu rozhodujúce, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tieto argumenty. Takéto odpovede v odôvodnení napadnutého rozsudku jednoznačne absentujú. Nepovažuje za bezvýznamnú skutočnosť, že rozsudok bol doručený jej zástupkyňi 118 dní po jeho vyhlásení a aj v prípade, že by predseda súdu na základe žiadosti sudcu predĺžil lehotu na písomné vyhotovenie rozsudku, nie je reálny predpoklad takej dlhej lehoty. Hoci táto okolnosť zdanlivo nesúvisí s meritom veci, je to taká objektívna skutočnosť, ktorá dôvodne vzbudzuje pochybnosti o nesprávnosti sudcu. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, musí sa ako taký aj objektívne javiť. Objektívny aspekt nestrannosti sudcu je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu. Okrem toho v zmysle mnohých stanovísk Ústavného súdu ani zložitost' sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nečinnosťou

bez relevantného právneho dôvodu alebo inými nedostatkami v činnosti súdu. Navrhla, aby odvolací súd vec preskúmal, podľa § 213 ods. 3 a 5 O.s.p. dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakoval a v prípade potreby doplnil a na základe toho rozhodol tak, že žalobu v celom rozsahu zamietal a žalobca je povinný zaplatiť jej trovy odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o návrhu, ktorým sa žalobca domáhal úhrady plnenia vyživovacej povinnosti za iného. Súd prvého stupňa vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie, v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci, v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku jasné, výstižné a preskúmateľné. So záverom súdu prvého stupňa sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje, pretože logicky vyplýva z vecne správnych úvah súdu prvého stupňa a zo zistených skutkových okolností posúdených v kontexte so všetkými relevantnými skutočnosťami vo vzťahu k predmetu konania. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami žalovanej uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jej obranu už v priebehu konania na súde prvého stupňa a žalovaná ani v priebehu odvolacieho konania nepreukázala žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o návrhu žalobcu na úhradu plnenia vyživovacej povinnosti za iného. Odvolací súd poznamenáva, že právna úprava obsiahnutá v ust. § 79 Zákona o rodine je svojím charakterom špeciálna, keďže ide o osobitný rodinno-právny inštitút a má prednosť pred všeobecnými ustanoveniami, nota bene pri aplikácii právnej zásady *lege specialis derogate lex generalis* možno vyvodiť, že ak sú naplnené podmienky pre použitie zvláštnej úpravy, musí sa táto aplikovať a nemožno použiť úpravu všeobecnú. Z aplikačných pravidiel vychádza tiež záver, že na plnenie vyživovacej povinnosti za iného nemožno aplikovať právnu úpravu bezdôvodného obohatenia, t.j. ustanovenia Občianskeho zákonníka. Na prípady, v ktorých ide o plnenie vyživovacej povinnosti za iného, sa vzťahuje osobitné ustanovenie § 79 Zákona o rodine z ktorého vyplýva, že ten, kto za iného plnil jeho vyživovaciu povinnosť, môže požadovať úhradu plnenia od povinného, ktorý ju môže splniť dobrovoľne. Ak sa tak nestane, rozhodne o tejto povinnosti súd na návrh. Spravidla muž, ktorý s úspechom zaprel otcovstvo k dieťaťu, môže sa domáhať náhrady nákladov vynaložených na dieťa aj proti matke, a to za predpokladu, že druhý rodič dieťaťa nie je v čase rozhodovania známy. Pre rozsah tejto náhrady nie je však určujúce len to, čo tento muž na výživu dieťaťa vynaložil, ale aj schopnosť a možnosť matky zabezpečiť výživu dieťaťa, ako na to správne poukazoval súd prvého stupňa. Ustanovenie § 79 Zákona o rodine platí aj v prípadoch, ak orgán sociálnoprávnej ochrany detí, ktorý poskytol príspevok na výživu, uplatňuje do výšky poskytnutého príspevku nárok, ktorý naň prešiel podľa § 79 Zákona o rodine, ako aj v prípadoch podľa § 80 Zákona o rodine. V prípadoch podľa ust. § 79 Zákona o rodine sa právo na úhradu premlčuje v trojročnej premlčacej dobe. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd dodáva, že súd prvého stupňa zistil všetky dôležité okolnosti majúce význam pre rozhodnutie vo veci samej, uviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, zistené skutkové okolnosti dôležité pre rozhodnutie hodnotil vlastnou úvahou (neznamená ľubovôľu) najmä z hľadiska ich hodnovernosti a pravdivosti a s výsledkami hodnotenia dôkazov, ktoré sú súčasťou odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje, pretože vychádzajú zo zisteného skutkového stavu veci, zodpovedajú zásadám logiky a nie sú v rozpore so zákonom. Postupom konajúceho súdu nebola žalovanej odňatá možnosť konať pred súdom a nebolo porušené jej právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože z preskúmaného spisu vyplýva, že súd prvého stupňa poskytol žalovanej reálnu a dostatočnú možnosť na uplatnenie jej procesných práv v občianskom

súdnom konaní a konajúci súd, ktorý postupoval v súlade so zákonom, neodňal žalovanej procesné práva, ktoré jej právny poriadok priznáva. Neobstojí ani odvolacia námietka žalovanej, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že rozsudok súdu prvého stupňa, z ktorého nie je možné preskúmať dôvody rozhodnutia vo vzťahu k dôvodom pre uloženie povinnosti na úhradu plnenia vyživovacej povinnosti za iného je nepreskúmateľný, pretože rozsudok súdu prvého stupňa spĺňa základné obsahové náležitosti, zrozumiteľnosť, určitosť a jasnosť a je logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania, pri jeho vydaní boli zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a v súlade s jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že odlišný názor účastníka vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedených v odôvodnení rozsudku nečiní rozsudok nepreskúmateľným. Rovnako neobstojí odvolacia námietka žalovanej, že žalobca vedel, že nie je biologickým otcom maloletého R. a slobodne sa rozhodol uznať otcovstvo k tomuto dieťaťu, pretože žalovaná rovnako vedela, že žalobca nie je biologickým otcom dieťaťa a napriek tomu prijímala plnenia na výživu dieťaťa od žalobcu, ako to vyplýva z jej tvrdení v iných konaniach, kedy argumentovala s tým, že žalobca nie je biologickým otcom maloletého R. a dokonca vyjadrila ochotu vrátiť žalobcovi výživné (plnenie vynaložené z titulu plnenia vyživovacej povinnosti k dieťaťu), nota bene uznala nárok žalobcu na vrátenie výživného a je bez právneho významu, že tak urobila v konaniach, ktoré mali žalobcu vylúčiť zo starostlivosti (styk) o dieťa. Z tohto uhla pohľadu je v rozpore s dobrými mravmi skôr postoj žalovanej smerujúci k vylúčeniu žalobcu ako otca so zákonom chráneného práva na výchovu dieťaťa rovnako, ako je návrh na výkon rozhodnutia o výživnom napriek tomu, že nepochybne vedela, že žalobca nie je biologickým otcom maloletého R. a bránila mu v naplnení otcovských práv, pričom žalobca preukázateľne mal vážny záujem zastávať rolu otca a zapretie otcovstva je navyše dôsledok konania žalovanej, ktorá bránila žalobcovi v realizácii jeho rodičovských práv. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody podľa § 219 ods. 2 O.s.p..

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Odvolací súd nepriznal žalovanej právo na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., pretože bola v odvolacom konaní neúspešná a o trovách odvolacieho konania úspešného žalobcu odvolací súd nerozhodoval, pretože si žalobca neuplatnil právo na ich náhradu (§ 151 ods. 1, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.